

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДНАКИМ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

НА ГОДИНУ 6 дин.
ЗА ПОЛА ГОДИНЕ 3 дин.
ЗА СТРАНИ ЗЕМЉЕ НА ГОДИНУ 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претилату ваља слати упућеним на општински суд а све кореспонденције на уредника

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.

Наплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске

(По стенографским белешкама)

држан 22. Априла 1889. год. у Београду.

Почетак у 5½ часова по подне

Присутствовали: Председник г. Ж. Карабиберовић; Члан Суда г. К. Томић, чланови одбора: г.г. Милутин Ј. Марковић, Ђорђе С. Новаковић, Ж. Бугарчић, Јаков Бајлонц, Н. Х. Поповић, К. Петровић, Др. М. Т. Лекс., Илија Цветановић. Јов. Ж. Ђурић, Ђорђе Николић, В. Виторовић, Станко Петровић, Никола Милишић, Никола Р. Поповић, Светозар Бо-Коста Д. Главинић, М. Миловановић, Настас Крстић, Дим. М. Ђорђевић,

Садржина:

Решавање о буџету.

Председник. Молим вас господо. Састанак је отворен. Изволте чути протоколе последњих састанака.

(Секретар чита протокол од 18 Априла.)

Имали ко да примети што на овај протокол? (Нема) Чујте други протокол. (Секретар чита протокол од 20 Априла.)

Имали ко да примети што? (Нема) Сад изволте двојица од вас да ове протоколе оверите.

Сад да продужимо даље. На реду главни контролор кантара на ђумруку. (Секр. чита).

23. Главном контролору кантара при ђумруку:

По предлогу Суда 1800, а по предлогу буџетске комисије 1440 динара.

Милутин Марковић. По овој позицији вођена је дебата прошле седнице и у главном свршена је. Сви смо скоро били за то, да остане као и до сада главни контролор, нарочито кад нам је објасњена дужност тога контролора да он између осталог саставља и статистику пијачних цена и води све књиге о кантарскоме целокупном промету.

У тој седници писмо донели закључак, што је било већ време прекинути седницу. Данас нам ваља сетити се свих оних разлога и стати на земљиште општинских интереса. Приход од оп. кантара је огроман, па се не смемо упуштати у експериментисање. За то сам да се место не укида, а буде ли додације могућно смањити број кантарских контролора у опште, ништа нам не стоји на путу.

Никола Милишић. Ја се не слажем са мишљењем г. Милутина Марковића у толико пре, што је ова ствар боље позната нама трговцима него другима. Пре неколико година сами ђумручки чиновници упућивали су суду тај приход кан-

тарски онако исто као и приход од калдрмије. Тамо су на том крају тројица. Они свега до подне раде па после седе. Главни контролор има прилично замашну плату а међутим ама баш ништа није потребан. Она двојица друга довољна су за тај крај а главни контролор да се укине. Ако хоћете контролу над контролом, онда би требало и томе главном контролору поставити надконтролора.

Председник. Ја би имао само то да исправим, да ђумрук не наплаћује кантарију, него наши чиновници. Док је кантар дават под аренду, наплаћивао је арендатор, а од тог времена ми сами наплаћујемо преко наших чиновника. Само калдрмију наплаћује ђумрук.

Да није био Јоца Поповић на ђумруку ми не би имали ни 60 хиљ. динара од кантарије а међутим његова је плата била 2280 дин. а то је била плата врло мала сирам његових заслуга. Ми смо овоме садањем контролору дали плате 1800 динара и то није велика плата, јер и ми хоћемо да штедим.

Живан Бугарчић. Ја сам прошле седнице господо мислио да је ово место излишно и био сам мишљења да га треба укинути. Но ова два дана ја нисам хтео жалити труда него сам отишао на лице места и уверио сам се према послу да је овај главни контролор заиста потребан и сад пошто сам то видео, гласам да остане.

Коста Петровић. И ја знам да је потребан и да се не може укинути.

Никола Р. Поповић. Ја мислим да је ова ствар довољно објасњена.

Ђока Николић. Ја сам прошле седнице говорио и нећу казати да не треба контролор, али сам противан што се зове главни контролор и што му се због тога даје толика плата од 1800 дин. Ја мислим да су они сви једнаки и сви раде, сваки у своме листу прибележава промет и сваки од њих може спискове о томе донети непосредно суду, а не да шаљу главном контролору. Ја сам за предлог буџетске комисије.

Председник. Не може бити све једно. Јер ако би се тај посао дао неком у општини да поред редовних послова и то врши, и томе би требало платити неки додатак.

Ђока Николић. Ја сам рекао толико, да сваки контролор посведневно шаље свој извештај овде, и тај посао може и новинар да ради.

Коста Главинић. Из овога говора г. Николићевог изгледа господо да ми хоћемо овде да одређујемо дужност свима служитељима и општинским чиновницима. Ако ми тако радили будемо онда не можемо још за 15 дана бити готови са буџетом. Ја прилично знам што је томе контролу посао. Ту мора да буде лице, које мора да зна све ствари које се односе на кантарију. Мора да зна све законе све расписе г. г. министара, који су расписи због кантарије излазили од вајкада. Ови други контролори то не морају знати.

Поред своје дужности они врше контролу и над самим пиџарицама које овамо предазе и знам да су много пута

оних ухватили и криумчаре. Кад је г. Председник објаснио, да је тај човек потребан по општинске интересе, те да се ти приходи сачувају, онда је много zgodније, да он тамо на ђумруку и врши посао, а не овде, јер све једно је седео доле или овде. То је један исти посао.

Милутин Марковић. Ја сам хтео да додам моме ранијем говору само још то, да је он само главни контролор по називу, а иначе и он ради као и остали и више. На ђумруку је највећи приход од кантарије и он регулише начин наплаћивања код свију осталих контролора како они да наплаћују кантарију и на пијацама. Дакле ја мислим да ми треба да имамо једног човека, који је за све то способан те да може уређивати наплаћивање кантарије да се ова свуда једнообразно врши. Ово је главно што је нужно рећи за ово место, и за човека, који хоће овај посао да води добро и савесно, мора више да се плаћа, нарочито што он доноси велики приход општини. Ја сам за то, да се ово усвоји онако како је предложио општински суд тим пре што је г. председник објаснио мало пре да је ранији контролор г. Јоца Поповић, који је много радио на овој служби и увећао приход, имао много већу и плату.

Никола Милишић. Лепо је то. Али ја мислим да је излишно да тројца раде један посао. Г. Милутин је истина лепо ову ствар претставио, али треба знати да пиљарице долазе свега до подне па они дотле и имају посла, а после подне седе бадава. Ја мислим да један може да иде и у магацин па поред осталог посла да врши и тамо посао. Ја сам противан томе да тројца остану и да главни контролор вуче толику плату, а ви радите како хоћете. (Чује се: да се гласа).

Председник. Овде има два питања прво да се реши: хоћете ли да остане на ђумруку број контролора по предлогу општ. суда или да буде мање по предлогу г. Милишића? При ђумруку као што знате има један главни контролор који води главну књигу и приход прима, један је што ради у причекаоници, и купи приход, који се од пиљарица наплаћује у име пиљачне таксе, а трећи је у другом ђумручком одељку.

К. Главинић. Г. Милишић тражи да буду свега двојица а главни контролор да се укине. То ставите на гласање.

Никола Х. Поповић. У првој седници кад се говорило о овим контролорима, највише се говорило, за што да буде 10 мерача а 5 контролора? Ово питање има сад да се реши: пристајемо ли да и даље остане 10 мерача а 5 контролора или непристајемо. Пошто се то начело питање реши, онда се одређује број контролора и број мерача. Да ли ће се тај први звати главни контролор или не то је сасвим друга ствар.

Председник. Ја не знам шта је у последној седници говорено пошто нисам ту био. Но само кажем то, да је контролор онај коме се поверава новац и који води књигу. Мерач је један прост човек, који само мери, а главни регулатор тих послова то је општи контролор свију мерача и то онога места гди је одређен.

Никола Х. Поповић. То је главно питање, што овде има одборника међу којима сам и ја, да неможемо да трчимо, да буде 10 мерача а 5 контролора.

Живан Бугарчић. Молим г. председника да објасни, колико има кантарија?

Председник. Колико кантара толико и кантарија. Свуда нема контролора. На пример на цветном тргу један, на топијској пијаци један. На великој пијаци опет један итд. и онде где је већи приход ту је уз мерача постарљен и контролор. Ја мислим да ће те одобрити, да је ово преко нужно за наш сељачки свет. Пређе је врло мало било се-

љака који су на овој пијаци радили а сад долази мало више. Смедеревску пијаци подигло је само то, што је сељаку одмах поштено од општинског кантарије измерен донети производ и он онда више ништа не брине.

Светозар Боторић. Ја би молио да ми се објасни какву дужност врши тај надконтролор и шта он контролише. Мени су сви послови око те дужности познати али шта је његова не знам мањ ако подноси свој извештај колико је свега премерено. Правила прописује и издаје општински суд. Нужно је да има и контролора поред мерача на већим местима, али ми је невојљиво шта ће ту надконтролор. Ја не знам за што да се држи тај контролор само због оних цедуља.

Јаков Бајлони. Тај главни контролор сређује сав тај материјал што га прикупљају они други. Он мора са свију кантарских станица да прикупи материјал и да среди колико се чега измерило и да одреди просечене цене. То је његов посао на Сави који он при ђумруку врши поред других својих послова. После се те цене саопште трговачким свету те се овај користи. Ја н. пр. не могу сваки час да пдем на баталдамију да видим цене производима но отидем код њега и видим из књиге и тако се користим. Поред тога он врши још и други посао на који је одређен и по мом мишлењу он треба да остане. Што се тиче назива како ће се звати то је сасвим друга ствар. Што се њихове плате тиче, они се према послу не награђују, већ им је толика плата да могу тек једва да живе. Ја налазим да су сви људи потребни. У Београду негде трговина правилно, некад има толико посла да ти мерачи и контролори немају кад да лигну главе, а има у години 2—3 месеца кад је посао мањи, али због тога не може општина да напусти та места.

Светозар Боторић. Ја нисам против броја мерача и контролора код кантара, али сам противан главном контролору јер је његов посао свега у томе, што он од осталих контролора добије све написано колико је на пијаци чега измерено, па то тако пошаље општинском суду. Такав је исти посао и његов на ђумруку.

Бока Николић. Ја би говорио у прилог говора г. Николе Х. Поповића односно 10 мерача и 5 контрола. Што се тиче главног контролора и ја сам за то да тај никако не остане. Мени је његова дужност боље позната и боље би је вршио него он.

Никола Х. Поповић. Госнодо. Сав овај говор који смо о контролорима водили излази из тога, што видим да немају прописану дужност. Да су њихове дужности прописане ми би сад имали начисто каква им је дужност, колико је радио који и какви су ти послови и према томе ми би начисто знали колико нам мерача и контролора треба. Дакле овде излази то, да смо ми необавештени упустили се у опште у говор.

Коста Главинић. Ми говоримо много. Случај је тако донео, да ми је ова служба добро позната. Мој рођак пок. Јоца Поповић био је главни контролор. Кад је једном дошло питање о кантарији мивнастар привреде хоће да уништи један приход општински од 75 хиљада динара и то једним простим расписом. Требало је то питањем пречистити. Питан је један кмет, други кмет и други, и нико није знао да каже ни по ком се закону то наплаћује: отишли су код пок. Јоце. Он има једну књигу у којој је побележио све расписе на ово односеће се још из прастарог доба и то све његовом руком преписано, и на основу ти података, које је поднео комисији општина је избавила приход од 75 хиљада динара.

Тај контролор има дужност да прикупља кантарију на ђумруку по свакој декларацији. Он мора онде да буде сваког

момента, Он седи тамо догод седе ђумручки чиновници и мора да обиђе од времена на време све кантарџије да реферире суду о кантарима који нису добри и који треба да се оправе: да се направе кућнице за кантаре итд. У то исто време кад он тај посао врши мери се и у магацину и ту ради други. Тада баш долазе пиљарице и тамо ради трећи. Дакле ту су три различита посла, који се врше на ђумруку па један човек не може у једно исто време да буде на сва три места. Ја опет кажем да општина мора имати једног, који ће све остале упућивати, јер једна је кантарија од друге различна и другчије се наплаћује у магацину а другчије на пољу.

Сад ако овај наш главни контролор не врши тако свој посао, то је с тога, што је скорашњи. Треба да се навикне послу.

Свет. Богорић. Ја нећу да говорим о човеку који је умро, нити давати уверења о његовом раду какав је он био. То ће знати грађани а и општински суд. Но ја велм да не могу да знам зашто да тај човек има тако велику титулу и плату, кад то може да врши човек и са мањом платом. Не могу да признам да се једном човеку остави на милост и немилост све, те да он приписује правила, шта ко има да ради од кантарџија. За сав рад има прописаних правила. Међу тим ја не могу да знам, да је тај човек нуждан за то место.

Милутин Марковић. Ја морам да говорим опет о овој ствари која ми је толико непријатности задавала, што ниједно питање досад. Прописана су правила за све раднике и тај је назначен за шефа. Тај шеф има толико посла да један човек не може да савлада. Ја сматрам, према томе што је објасњено од стране председништва да је тај човек потребан, да г. Богорић, г. Х. Поповић и Николић хоће само да се играју једном оваком службом на штету општине. Ја то не могу да разумем. Вама се објашњава од стране председника званично а и поједини одборници вас уверавају о томе шта тај човек има да ради и ви опет кажете не ради ништа. Један трговац и наш одборник, који је меродаван за ту ствар, каже: да он отидне тамо код тога општинског контролора и увери се о ценама које је овај побележио. То није мала ствар нити је то мали посао и према томе плата његова од 1800 дин. годишње то је једна багатела за толики посао. Ми треба ово да усвојимо и да тражимо човека који ће тај посао радити како ваља а да му и ову плату смањујемо, то не можемо.

Никола Х. Поповић. Ја ћу опет да останем на земљишту на коме сам стајао, па ма колико се г. Милутин љутио. Он нема права што се љути. Ја знам који су били чланови те комисије, па су се и они поделили на већину и мањину и кад они као правници ни су се могли сложити, не треба г. Милутин да се чуди, што се ми делимо. Ја стојим на овом земљишту да на 10, мерача не треба да има 5. контролора него мање и не треба да има међу њима ни једног који ће се звати шеф, већ да остану тројица и један од њих да је настојник. Ово је моје убеђење и не може нико да ме разувери. Што каже г. Бајлони, да тај главни контролор чак сређује и цене, то просто није истина, нарочито сад и овај контролор то не ради. Што каже г. Главинић да је био неки Јоца на томе месту, о томе сад не треба ништа говорити. Кад није могао то да учини цео суд мање ће моћи учинити један човек.

К. Главинић. Треба имати на уму, да за оваки специјални посао мора бити и специјалан човек. Општински суд има хиљаду других послова. Немојте тако да бркате појмове.

Председник. Ја сам дужан као председник одбора да вам објасним, да је ово једна грана, која велику цифру

прихода доноси. Ми смо налазили да треба то осигурати тим, да имамо људи који ће се одати на штудију нарочито те контроле. Оно што је мој пријатељ г. Главинић објаснио врло је добро учинио, а то сам вам и ја пре њега казао. Док Јоца се био дао на штудију те је помогао општину. Мислим, да нећете оставити овако једну велику грану општинских прихода без стручног заступника.

Што се тиче кметова, они имају разноврсне послове Имају да суде; имају да присуствују разним премерима и разним другим пословима. Овај посао треба нарочитог човека. Ја мислим да ова плата није штетна код толиког прихода од 80 хиљада динара. Ако немамо тамо тога човека онда ће се приход измакнути. Многи могу да пређу ђумрук а да не плате.

Дакле сад према овоме решите хоћемо ли имати контролора или нећемо.

Коста Томић. Овде је и предлог Општ. Суда и комисије да остане контролор.

Председник. Ко је за за то, да на ђумруку буде контролор шеф осталих контролора тај нека каже — „за“ а ко је против — нека каже: „против. (Настаје гласање. После гласања).

Дакле већина је против и решено је да немамо шефа.

Јесте ли ви за то да изједначимо плату свима контролорима подједнако по 1500 дин. Комисија предлаже по 1200 дин.

Јаков Бајлони. Ја сам зато, кад су без шефа да им се да свима по 1500 дин. као што је Суд придложно, јер им се новац поверава.

Бока Николић. И ја сам за то да им плата остане на 1500 динара.

Димитрије Борђевић. Ја мислим кад се укида шеф онда треба да остану свега 4. контролора.

Председник. Онда значи да се укине онај код ђумрука.

Никола Милишић. Ја мислим да треба штедњу увести по свима гранама.

Комисија коју смо изабрали не би требала на сваком свом предлогу да наседне. Она је казала колика им је доволна плата, па толико нека и буде.

Председник. Дакле које за то, да буде плата од 1500 дин. тај ће казати „За“, а које за 1200, тај ће казати против.“ (Натраје гласање. После).

Дакле једнаест је гласало „За“ а 9 „против“. Дакле плата је контролорима 1500 дин.

Сад идемо даље. (секретар чита).

25. 10 мерача и рп кантарима. Комисија предлаже 7 мерача по 1200 дин. а судски је предлог 10 мерача свега 10560 динара.

Коста Главинић. Ја не знам да ли су ови мерачи у свако доба године потребни. Ја држим да би ово требало регулисати другчије па да се узимљу на месец и кад буду потребни да се узму, а кад нису потребни да им се неплаћа. Ја би молио за објасњење може ли ово бити или неможе.

Председник. Ја мислим да неби било практично да се тако погађа јер би онда морали узимати надничаре а то би било врло незгодно.

Свет. Богорић. Молим вас г. председниче, колико има свега кантара.

Председник. Десет.

Свет. Богорић. И сви десет раде: (Сви).

Живан Бугарчић. Објаснете дал им је свима једнака плата (Није) Онда сам ја за то, да им се изједначи.

Председник. То не би било право да онај кога данас узмем има исту плату са оним, који више година служи. Молим вас да не укинете плату. Дајте им прилике да не краду.

Живан Бугарчић. Зашто, они су сви мерачи један као и други. На што то да их делимо на класе.

Коста Главинић. Ако се упустимо у то да одређујемо посао персоналу ко ће шта да ради и кога ће Суд поставити, онда тим изјављујемо Суду неповерење, које смо им ономад овде при избору дали.

Бока Николић. Г. Главинић рече да ми нашим садањим поступком издајемо неповерења садањим кметовима. То не стоји, ми им дајемо поверење у сваком погледу. А што се тиче потребе 10. мерача и ја мислим да толико треба а писам противан ни да се награде.

Живан Бугарчић. Ја не знам што се г. Главинић љути овде.

Др. Марко Лeko. Према ономе што смо чули од комисије, види се, да може да буде 7 мерача. Што се тиче плате ја сам да им плата остане, но само да се њихов број сведе на 7. (Чује се: Неможе).

Председник. Ја би вас молио да одобрите оно, што је суд предложио.

Коста Томић. Најбоље познају посао контролора наши трговци који са њима сваки час имају посла. Сви ћете се сложити с тим, да је апсолутно немогуће, да буде мерач на ономе месту где је посао развијен. Дођите на батал цамију. Једног дана довуку 100 кола жита и то је посао хитан и ако све не свршите једног дана ту се долази до сукоба и порађа се велика штета по трговину. Зато би молио г.г. одборнике да оставе овај број мерача по предлогу.

Живан Бугарчић. Колико је мени познато на батал цамији има и два контролора, два мерача. Верујте да неких дана им атолико посла да они нису у стању на позив свуда стићи и свршити посао.

Коста Главинић. Један чист рачун да не може да буде 7 мерача, као што је комисија предложила и као што каже г. Лeko. Комисија предлаже 7 мерача. Пет сте контролора примили, то је свега 12. На 10 кантара треба 10 мерача. На ђумруку треба три, то је свега 13 —

Николи Милишић. Само кантар на батал цамији има сваки пут посла али има кантара где не раде по ваздан. За то треба распоредити тако да се учини уштеда.

Свет. Богорић. Има овде господе, која се љуте али немају право. Верујте има на малој цијаци кантарџија, који ништа не ради. Ми писмо господо дошли овде да говоримо за правду и да од црнога правимо бело. То не треба нико да мисли него нек зна да су нам све ствари познате, па зато и хоћемо штедњу и кад кажемо да може бити доста њих 7 мерача, то говоримо по нашем чистом и савесном убеђењу. (Чује се: Тако је).

Бока Новаковић. Ми смо имали на уму седам места, па за то смо и казали 7 кантарџија.

Председник. Знам али можете ли оставити на ђумруку само једног мерача, код онолике гомиле људи, и гди је толики приход?

Б. Новаковић. За то се ту може контролор да употреби.

Јаков Бајлони. Ја молим г.г. одборнике да ову позицију одобре онако, како је суд предложио. Ово молим због тога што трговина не сме да трпи оскудицу у брзини; јер се иначе трговина одбија, а ми не смемо дозволити да буде Смедерево све а Београд ништа. Ми сад одобравамо 10 мерача за 6 месеци а господо кметови који су сад, нека гледају може ли се што уштедити или не може и према томе нека се управљају само нек добро имају на уму, да трговина ништа не изгуби. (врло добро — да се реши).

Председник. Ко је за то, да ова позиција остане по предлогу суда нека каже „За“ а ко је за комисијски предлог нека каже против. (Настаје гласање. После).

Дакле гласало је 12 „За“ а 7 „против.“ И тако усвојено је по предлогу суда. Чујте даље, (Секретар чита).

26. Контролору водоноша. По предлогу суда 960, а по предлогу комисије 864.

Јаков Бајлони. Ја мислим да је и сама комисија нашла да је то место потребно.

Живан Бугарчић. Ја мислим да је то место излишно. Противан сам овоме приходу да општина београдска узима од једног просјака приход.

Јаков Бајлони. Што се тиче тих људи, који се сакацлуклом занимају, општина не треба много око тога да проводи време. Они боље и да нису овде, јер дође овде на коњу са три дуката капштала, па у јесен однесе 30 дук. у Турску — Дакле они односе новац из земље, а земља ова нема од њих никакве вајде.

Живан Бугарчић. Жао ми је што је оваква реч пала овде. И то су Срби наша браћа, која живе у Турској а овде по невољи долазе да би коју пару зарадили и фамилију своју издржали.

Председник. Ко је за предлог суда, нека каже „За“ — а ко је за мишљење комисије нека каже „против“ — (Настаје гласање. После).

Дакле гласало је десет одборника „За“ — а 7 против. И тако је плата 960 динара као што је и суд предложио.

Ајмо даље. (Секретар чита).

27. Баштовану општинском. По предлогу суда 1880 д. а по предлогу комисије 1440.

Др. Марко Лeko. Мени изгледа дужност баштована општинског излишна. Истина општина има своју расадницу која је много кошта и мора о њој да се брине. Но ја би био мишљења да се расадница да под закуп а зваће општонскога баштована да се укине.

Баштованџијски послови у нашој општини тако су ограничени да би их врло добро могао вршити баштован из града или финаленџског парка или који други баштован, с неким хонораром.

Према садањим приликама ову нашу расадницу с њеним баштованом сматрам за један велики луксуз.

Председник. Данашњи баштован ради и на гробљу. Он излази и по улицама, и ради гди шта треба, истини приход је врло мали и ја сам не би се, заузимао за расадницу, али баштован је нуждан ако хоћемо да одржимо алеје по вароши улицама и гробљу. На другом местима гробље је рај. У Женеву у Швајцарској гробље је прави рај и милина је чисто човеку да оде, разуме се ал опет да се врати (Смеј). И ми морамо да имамо нашег баштована, јер се у томе осећа све већа потреба.

Др. Марко Лeko. Мени је врло добро познато да треба гробље да је уређено и да је потребно одредити суму на паркове, но то је одређено у позицији 90 тој. Општ — буџета.

Председник. То је засебна ствар. Он је надзорник гробља а ово је стручан баштован.

Коста Главинић. Ја се врло често слажем са г. Лecom али у овоме питању не могу. Ја не могу да сматрам да је подизање шуме излишно. Треба отворити позицију на издржавање паркова од позиције баштована. По том мишљењу ова цифра на одржавање паркова, која је само од 3000 динара, врло је мала. Што наша расадница није онаква каква треба да је, то је друга ствар. Није за то крив баштован, него онај, који је дужан био да промишле правило како да се цела ова ствар руководи.

Господо, сваки од нас зна шта је гробље за нас Србе. Тамо се иде сваки дан. Ако ми имамо људе па водимо рачуна о свима потребама и наше ће гробље изгледати много

боље, а и сама расадница изгледа сада боља, но што је била пре годину дана или пре две године. Господа кажу, ми се нећемо да упуштамо у спекулацију. И ја нисам за спекулацију, али сам за сузбијање оних предмета што се доносе споља. Јесте ли слушали за Бога колико ми дајемо за цвеће које се споља доноси? Зар то није штета. Овај баштован сад је засејао око 20 хиљада борова и јела и то ће се моћи после неколико година да пресађује; а мислим да ћете сви признати да је боровина и јеловина у једној вароши врло корисна по здравље. Овај парк, овде, кошта много и непрестано због њега вичу, али за то опет, не треба тврдити да нам парк не треба. Камо срећа да је пред великом школом подигнут. Пре је на том месту где је сада парк, била прашина и блато, а сад погледајте, како се зелени и нема ни блата ни прашине.

Водите рачуна господо од онога што се издаје, а немојте казати да је ово излишно. Код нас свет још није навикнут да и сам чува засађене паркове. Ту неки дан гледао сам где једно дете хоће да одсече дрво, а отац седи поред њега и ћути.

Ми господо морамо имати баштована као стручно лице које ће тај посао потпуно разумети и руководити га; ми треба само да га контролишемо и да имамо чуваре, на ње све добро бити. То је моје мишљење.

Никола Милишић. Нико овде није казао, да је против расаднице. Мислим да су као што сам и ја противан само томе, што та расадница постоји од пре неколико година (—3—) а по Београду нигде се не види какво лепо дрво. Ми тога украшења у вароши немамо. Дакле кад тај баштован толику плату ужива, он је мислим дужан да води рачуна о дрвећу по улицама, па кад једно угине, да друго на његово место метне. На против тај се не чује ни да је жив, а прима толику плату.

Др. Марко Лeko. Кад сам се усудио да овакву релативно важну санитарску установу назовем луксузом, ваљда сам о томе мало промислио. Разуме се, да сам при том водио рачуна о нашим приликама и дошао до уверења, да је ова наша расадница с њеним баштованом према другим далеко пречим санитарским потребама, излишна, да је дакле луксузна, тим пре што нам је расадник топчидерски ту у близини

Пре два дана био сам у том нашем расаднику, због кога држимо баштована, и видео сам у каквом се прљавом стању находи. О оним јелама и боровима о којима говори г. Главинић, нема их ни 50 све су друге осушене.

Ја не знам зашто поред других много пречих потреба одржавати једну за сада тако излишну установу.

Коста Главинић. Ако ме не натерате да ћутим ја ћу говорити о овој ствари читава два сахата. Оне јеле и борове, што су се посушили донешени су из златибора и планине „Таре.“ Али овај је баштован засадно 20 и неколико хиљада борова и јела семеном и друкчије ће успевати они, кад су овде произведени. За оне јеле и борове што су донети као што рекох, из Таре, није данашњи баштован крив, јер оне немају нужних услова за добро успевање.

Председник. Ми овде сад дебатujemo о расадници, а сад о томе није питање, већ је у питању ово: хоћемо ли баштована који нам треба и због гробља, или нећемо?

Др. Марко Лeko. На гробље може и ваљан надзорник да врши тај посао.

Председник. Молим вас који је зато да се баштован укине. (Није нико) Сад да гласамо о плати. Суд предлаже 1800, а буџетска комисија 1440.

К. Главинић. Ја имам један предлог да изнесем односно уштеде код тих баштованских послова, но то је на другом месту т. ј. код послужитеља.

Председник. Ко је за сушки предлог да плата буде 1800 дин. тај нека каже „за“ а које да буде плата по предлогу комисије 1440 дин. тај нека каже „против.“

(Настаје гласање — после).

Дакле примљен је предлог комисије и плата је баштовану 1440 динара.

Траже се господо уверења од стране полиц. власти за нека лица — Чујте — (Секретар чита).

За Хајрика Илека изјављено: доброг владања, сиротног стања.

Један грађанин који има код гробља земљу донео је један акт којим доставља да ново еврејско гробље није по линији. Изволите чути. (Секретар чита).

Ја би молио господу одборнике да одреде из средине своје једну комисију, која ће сести овде на кола и отићи да види шта је у ствари и ако је корисно и добро за општину нека се и погоди. Ја мислим свакојакo ће бити добро да се узме то земљиште пошто би улица била шири а нужно је да се то ускоро учини, да не би на том земљишту сазидала се каква кућа. Дакле ако желите именујте господу: (Чује се:) Нека буду: г. г. Никола Х. Поповић Настас Крстић општ. инжињер и један кмет.

Усваја те ли господо ову кандидацију? (Усвајамо).

Састанак је господо закључен.

Састанак је овај трајао до 8 $\frac{1}{2}$ часова по подне.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

СПОМЕНИК ЂОРДАНУ БРУНУ

Општина је добила од извршног одбора за подизање сооменика Ђордану Бруну овакав проглас:

Светковина откривања споменика Ђордану Бруну у Риму.

После више од десет година борбе противу клерикалне нетрпељивости, статуа великог философа из Поле ево ће се с триумфом подићи, 9 јуна 1889., на истом месту које је некада било позорица његова погубљена.

Подизање споменика Ђордану Бруну у Риму разумно је обележје којим се означаје свршена стогодишњица од 1879 године (од француске револуције).

Није у томе несугласица између божице разума и највишег бића; судија је између њих губилиште. Но ово је крунисање највишег идеала у грађанском човечанству. С једне стране католичка црква, с друге стране нова (модерна) држава, а међу њима споменик Бруну, знак (символ) узајамне трпељивости у слободи мисли, вере и вероисповести.

Јер овде се може видети, како наша врши слободно своју власт поред државе која такође слободно претреса права суверенства. Овде је слободно свештенству да у црквама прети својим верним страхотама смрти, и то баш наспрам Атенеја који проповеда са своје стране вас поставља у право живота и тиме потврђује закон природе. Овде дакле између две различне цивилизације диже се споменик Бруну, који обамајући у јединству мисли оба света, креће их заједничком задатку.

Ма која била земља из које долази човек који ће се наћи пред овим спомеником, он ће се сећати да оставља за собом доста разлика у народима и језицима, и да је дошао

овамо као у нову отаџбину, која нема ви граница ни по-властица. Јер тамо де се мисао рађа из свога пепела, прикупља се сва историја људског рода, а ту се осећа како се различни облици речи стапају у општу мисао и тежњу једнога јединог језика људског.

Сви колико их год има слободни умови и научници образованих народа, Атинији (гимназије), велике школе, друштва, примајући се позива, да својим присуством почаствују отварање овога споменика, који се подиже сагласјем и прилозима свију земаља, даће јасни доказ да се потомство сећа Бордана Бруна, који унесе међу народе речитост мисли, хтевши да је освешта својом смрћу у универсалом граду (Риму).

Као што смо од почетка наумили, да се грађанска светковина заврши сложном и једнодушном манифестацијом свију пријатеља слободне мисли у свету, без разanke политичких странака или филозофске школе: наше ће дело остати и даље као и од почетка, све до свршетка под старањем истога почасног међународног одбора, састављеног 1. марта 1885.

За Француску: Виктор Иго, Ернест Ренан, Пол Бер, Т. Рибо и т. д. За Инглеску: Херберт Спенсер, А. Ч. Свинбурн, Макс Милер и др. — За Немачку: Хекер, Вихнер, Грегоровијус и др. — За Шпанију: Ем. Кастелар, Салмерон и др. — За Аустро-угарску: Хамерлинг, Кошут и др. — За Румунију: Розети и т. д. — За Италију: Амари, Амадеји, Ајдино, Бакорини, Бакчели, Бертали, Бовио, Капрони, Киваноти, Криспи, Гарибалди, Мампјани, Манчини, Никотери, Завардени и т. д.

Откривање споменика, израђеног уметником Етором Фераријем, биће у недељу 9. јуна пре подне, у присуству почасног одбора, изасланика страних и талијанских универзитета, и позваних општина и друштава.

Свечану беседу пред спомеником на пијаци Кампо де Фиори говориће професор Ђовани Бовио. У очи светковине (у суботу 8. јуна) приликом свечаног дочека г.г. изасланика и представника, професор Гаetano Треззи са велике школе у Флоренци држаће предавање о животу и делима славнога Мученика и Миснонара.

Други дан после открића споменика (10 јуна) професор Ђовани Бавио држаће своје прво предавање о Данту, на катедри основаној на универзитету римском у част највећег талијанскога поете, који се као Бордано Бруно уздигао до висине, стављајући љубав ка истини пред љубав ка животу.

На дан открића споменика, медаља од бронзе, скована старањем извршног одбора, остаће за вечити спомен ове грађанске светковине.

Да би се олакшао долазак са свију страна на ову светковину, тражено је код железничких друштава јадранског и средиземног мора највеће спуштање цена путничких карата, и можемо бити сигурни, да ће се ове олакшице одобрити потпуним одличних људи који се заузимају за ову светковину.

Молимо универзитете, општине, друштва итд. која за цело неће пропустити да пошаљу своје представнике са заставама, да изволе на време јавити о свом доласку извршном одбору у Риму, 66, Rue due Macelli. 2. Etage“.

Исти одбор послао је председништву општине и позив за учешће и наше престонице при откривању тога споменика који ће се извршити данас. Позив гласи:

Извршни универзитет Одбор за споменик Бордану Бруну.

Рим, 19 Априла 1889.

Господине председниче!

Скоро ће се извршити жеља слободоумних људи свију народа, да се подигне спомен мученику и филозофу Бордану Бруну на оном истом месту, које је некада било позорница његова погубљења.

С учешћем представника талијанских и страних универзитета, слободоумних друштава свију народа и присутних најславнијих људи у науци, откриће се 9. пдућег месеца јуна споменик великом филозофу из Ноле, на свечан начин како је означено у приложеном прогласу.

Да би ова светковина слободе и науке добила облик величанствене манифестације, дужност нам је и жеља, да позовемо у Рим тога дана све слободоумне људе и научнике образованих народа. Срећни смо што можемо позвати на ову светковину и поштовању општину вар. Београда, у којој ви достојно председавате, и ослањамо се на ваш утицај, за повољан и многобројан одзив у овој прилици од стране вашег града.

У светковини слободне мисли сви слободоумни људи могу осећати да прападају једном једином народу.

Шпиљући вам пренисе програма, да би сте их изволели тамо обзнанити, журимо се да вас известимо, да ће се за госте на ову светковину добити смањене цене путничких карата на железницама.

Очекујући да нас што скорје известите о пријему овога писма, ми вам топло унапред захваљујемо, и молимо вас, да примите уверење о нашем високом поштовању.

Савет одборског председништва.

Ав. Д. Басо, Ав. Е. Каполеји, М. Пасамонти, Ав. Ђовани Амичи, секретар.

(Свршиће се)

КОЛО ЈАХАЧА „КЊАЗ МИЈАЈЛО“

ШАБАЦ, АПРИЛА 1889.

РАСПОРЕД

Мајских утакмица 1889. г. у Шапцу.

(Свршетак)

Управа се нада да и овом приликом (пред ову утакмицу) нећеју изостати добровољни прилози српских патриота са којима би се напред поменуте награде и увећале и умножиле, те за то је врло вероватно да ће одгајивачи и веће награде добити него што су ове горенаведене.

Сем тога, друштво обећава да ће се побринути да писмене одгајиваче са села, обдари и књигом о „Коњарству“.

Ако ко од излагача не би желео да се његово ждребе подвргава прегледу и оцени оцењивачког суда, већ би хтео да му ждребе буде изложено само ради угледа и поуке посјетноца, онда ће се за такову ждребад образовати у изложби једно нарочито (треће) одељење, које ће носити назив: *одељење за ждребад изван утакмице.*

II.

Утакмица у правилном јахању и дресури:

Ова утакмица одпочеће другог дана Св. Тројица у 8 часова по подне.

У овој утакмици могу учествовати сама српски *коници резервисти* (нижи чиновни и војници) на сопственим ко-

њима а тако и коњаници сталног кадра који сопствене коње имају.

Утакмица ова састоји се у томе, да сваки утакмичар (јахач) три пута крене свога коња с' места у ход и три пута га заустави.

Опширан упут за ову утакмицу одштампан је у 33 броју друштвеног весника „Шабачког Гласника“.

Пријавити се треба најдаље до 20 Маја о. г. — Пријавиоци неполажу никакав улог.

Да би се ова утакмица обавила треба да буде до реченог времена пријављено бар пет утакмичара.

Награде за ову утакмицу одређене су у суми од педесет динара.

III.

Утакмица у јахањој игри.

Утакмица у јахањој игри обавиће се другог дана Св. Тројице у 4 часа по подне ако се до 20. Маја за њу пријаве бар три утакмичара.

Подробно упутство и за ову утакмицу одштампано је у 33. броју „Шабачког Гласника“, но управа друштвена, и поред тих штампаних упута, даваће сваком предходна објаснења, ко се год буде на њу, тога ради, било писмено или усмено обратити.

И за ову утакмицу под бројем III., имају право на пријављивање, само српски коњаници резервисти (ниже чиновни и војници) на сопственим у нашој земљи ојдребљеним коњима, а тако и коњаници сталног кадра (једногодишњаци) који сопствене коње имају — При пријави неплаћа се никаква такса нити се какав улог полагаје.

Како она утакмица под бројем II тако и ова под бројем III обавиће се у нарочито обележеном (засебном) простору у близини до изложбе ждребади Такмичари треба да се благовремено јаве одређеним редитељима.

Награде за ову III. утакмицу одређене су у суми од педесет дин. —

Управа учтиво моли све чланове и пријатеље кола јахача, да ове врсте утакмица које су изложене под бројевима I., II., III., изводе народу у zgodним приликама објаснити, пошто се оне, сад први пут приређују.

IV.

Утакмице по брзини и издржљивости (трке).

Ово утакмице (трке) обавиће се на шабачком тркалишту на трећи дан Св. Тројице (30 Маја) по подне.

1. Трка шабачка. У овој трци могу се такмичити коњи који су својина ког шабачког грађанина.

Првоме (најбржем) 200 динара.

Другоме високо (прописано) седло са целим прибором.

2. Трка мачванска. Приступна за коње који су својина ког грађанина из тог среза.

Првоме (најбржем) 200 динара.

Другоме високо (прописано) седло са целим прибором.

3. Трка Посаво тамнавска. Приступна за коње из среза Посаво тамнавског.

Првоме (најбржем) 200 динара

Другоме високо (прописано) седло са целим прибором

4. Трка земаљска. Приступна за коње из целе Србије сем оних који су из округа шабачког.

Првоме (најбржем) 200 динара.

Другоме високо (прописано) седло са целим прибором

5. Трка официрска са препонама. Отворена за господу српске официре на сопственим коњима. Препоне су од шибља

Првоме 200 динара од кола јахача и један велики двоглед (увеличава 18 пута) у вредности 240 динара, — поклон од унука мишарског коњичког коњичког барјактара.

Другоме 125 динара од кола јахача и један енглески (булдок) револвер од унука мишарског коњичког барјактара.

6. Победна трка. У овој ће се трци такмичити по три најбржа из варошке и земљорадничких трка, то јест из трка под бројевима 1, 2, 3, и 4.

Првоме 500 динара.

Другоме 250 динара.

Ако се за утакмице под бројевима 1 2 3 и 4 пријави толико утакмичара да немогу да трче сви у један мах, онда ће се они, према потреби, поделити у два или три јата.

Дужина тркалишне стазе не прелази 2000 метара.

Пријављивање за трке као и за све напредречене утакмице траје до закључно 20 Маја ове године. Они коњи који су прошле године добили награде у *победној* трци, искључени су од трчања. Исто тако немају приступа на тркама ни они коњи који недостижу ни висину од 148 сантиметара који нису навршили 4 године старости и који нису ојдребљена у Краљевини Србији.

Постројавање утакмичара на тркалишној стази биће по реду пријаве, те тако они утакмичари који се раније јавили буду, постројавање се са унутрашње (краће) стране тркалишне стазе. Такмичари за трке при упису полагају за сваког пријављеног коња по 2 динара на име уписне таксе и по 10 динара на име суме кајалице (на име пишмалука). Ове од по 10 динара вратиће се одмах после свршених трка, свима онима чији су коњи на тркама учествовали.

Нужно је да се при уписивању (пријављивању) за трке, поднесу уверења да су коњи у Србији ојдребљени а тако и каквог су занимања њихови садањи притјажоци као и они код којих су се ојдребили. У тим уверењима треба да је дотични коњ тачно описан (висина, длака особени знаци роваши, године, спод, птд. птд.) Приликом пријављивања треба именовати и јахача који ће учествовати на дотичном коњу на утакмици.

Пријављивање и уписивање такође за трке се чини код чланова управе: гг. Стевана Митровића капетана, Борђа П. Куртовича и Душана Тодоровића трговца.

После 20 Маја не може се ничија пријава за утакмице примити, зато управа Кола Јахача моли све оне који се такмичити желе, да се до тог рока пријаве ради уписа и да приведу коња да би се измерити и описати могао. Из удаљенијих места (то јест из места која су изван округа шабачког) могу се пријаве чинити и писмено уз тачан опис коња.

На друштвеном тркалишту дозвољено је да се обучавају само они коњи који су за утакмице пријављени и за које је прописана такса плаћена.

Зборно место одакле ће сви тркачи са заставом и члановима управе, поћи на тркалиште, биће пред Конацима Господара Јеврема мишарског коњичког војводе Лазаревић Луке у Шапцу.

Сви тркачи треба да су с коњима на том зборном месту на трећи дан св. Тројице, најдоцније до један час по подне рачунајући време по тороњском часовнику цркве шабачке. Који тркач до тог времена на зборно место недође и непокаже одређеним редитељима пријавну листу коју је добио кад је коња пријавио, тај се не може пустити на утакмицу и сматраће се да није ни дошао.

На самом тркалишту треба да су тркачи с' коњима, непрестано на оном месту, које је за њих одређено да би их надзорници поласка, и редитељи, *лако паћи могли* те да се обављање утакмица неби споравало.

Свака пола часа биће једна трка.

Награда ће се делити *одма* после свршених утакмица сходно постојећем тркалиштном правилнику који је засебно одштампан.

Имена свију утакмичара са описом пријављених коња и ждребади као и имена тркалишних часника (тркалиштне управе, оцењивачког суда, надзорника тркалиштне стазе, надзорника поласка и т. д. и т. д.) обзнаниће се благовремено и у „Шаб. Гласнику“ и у засебним обзнавама.

*

Ако друштво буде могло благовремено да набави потребну справу онда ће се за времена обзнанити и утакмица у *теглену* са домаћим коњима.

Исто тако, друштво ће се постарати и да награди оног земљорадничког коња (који је за трке пријављен) који буде неправилнијег кроја на ма и не био најбржи, — ако до тог времена добије новчане помоћи и с које стране.

*

Да би се народ наш са овим предстојећим утакмицама благовремено упознао, управа друштвена и овом приликом најучтивне умољава све државне и општинске власти, г. г. свештенике, сво поштовано наставничко особље наших школа као и сваког другог патриоту који с народом чешће у додир долази, да даду народу обавештања о овој по њега корисној установи.

А исто тако, управа се у учтивости нада, да господа официри, поимајући од колике је потребе: ширење јачачког духа, ширење правилног јашења и одомаћивање што боље коњске неге у народу нашем, неће зажалити труда, да они који могу, на утакмице дођу, те и тиме укажу патриотску услугу, отачбини, пошто би присутни гледаоци из народа нашег, чинили том приликом упоређења како измеђ свог и њиховог јашења тако и у погледу неге и послушности коњске а таква упоређења неопходна су и корисна су по опште добро свију нас.

Шабан

Управа

КОЛА ЈАХАЧА „КВАЗ МИЈАЈЛО“

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Дате су у штампу

ПЕСМЕ

ВОЈИСЛАВА Ј. ИЛИЋА

књига ће изнети 16 табака.

Новац треба слати г. Пери Зорићу, м. л. фактору кр. ср. држ. штампе, и књижарама: В. Валожиа у Београду и Душ. Валожиа у Нишу.

ПРИВИЛЕГОВАНА НАРОДНА БАНКА КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ПРЕГЛЕД СТАЊА НА ДАН 22 МАЈА 1889 ГОД.

	Имаовина		Д у г		Сравњење са прошлим стањем	
	Коп.	Коп.	Коп.	Коп.	Коп.	Коп.
Главница			20,000 000	—		
Акције	20,000.000	—				
Привремене акције			10,000 000	—		
Акционари	7,500.250	—				
Банкноте у течају у злату	112.050		13,871.610	—	—	5.700
„ „ „ „ приврем. сталне	1,577.920				—	25.120
„ „ „ „ сребру	12,181.640				+	68.570
Благајна у злату	2,141.755	33	6,723.420	43	—	10.954
„ „ „ „ сребру	4,263.641	84			+	58.867
Стране вредности и салда страних кореспонд.	318.023	26			+	60.812
Лисница у злату	1,102.730	53	3,976.393	16	—	8.895
„ „ сребру	2,873.662	63			—	21.419
Зјмови на државне обвезнице у злату	2,424.695		3,978.095		+	99
„ „ „ „ сребру	1,553.400				+	1.840
Текући рачуни у домаћим новчан. заводима			1,637.416	36	—	41.288
Менице за наплату			4.753	62	+	2.152
Кауције			145.355	—		
Полагачи кауција					145.355	—
Оставе просте			151.850	—		
Остављачи простих остава					151.850	—
Оставе по текућим рачунима			2,333.631	06	2,333.631	06
Остављачи по текућим рачунима					58.736	82
Резервни фонд						
Вредности резервног фонда			49.241	61		
Положене акције српске Народне Банке						
Полагачи акција „ „ „						
Разни рачуни			127.824	32		
Обавезе по текућим рачунима					67.047	68
					—	78.012
			46,628.230	56	46,628.230	56

